

REDAKČNÍ PRÁCE A PRÁCE S TEXTEM

MGR. KATARÍNA H. BELEJOVÁ, PHD.

KDO JE TO REDAKTOR

- Projektový manažer
- Čtenář – rýpal
- Psycholog
- Nárazník
- (ideálně) Neviditelný

- ... v každém nakladatelství trochu jiné kompetence

CO JE PŘED TEXTEM

AUTORSKÝ TEXT

- Cíl textu, cílový čtenář
- Osnova
- (Rešerše)
- Ukázky

PŘEKLAD

- Cíl textu, cílová skupina
- Účel textu
- Aktualizace, lokalizace – do jaké míry?
- Specifika žánru u nás vs. v jazyce zdrojového textu
- Wordbanky, požadavky původního nakladatele

KDYŽ TEXT DORAZÍ

- Splňuje text účel?
- Je původní?
- Koherence a koheze
- Smysluplnost členění, uspořádání a rytmu textu
- Věcná správnost textu
- Každý žánr vyžaduje jiný přístup a ohlídání jiných věcí
- U překladu pak navíc:
 - Odpovídá originálu?
 - Věčné dilema: co když najdu chybu ve zdrojovém textu?

JAZYKOVÉ ÚPRAVY

- Provádí zčásti jazykový korektor
- Gramatické
 - Včetně interpunkce: pomlčky, spojovníky, výpustky apod.
- Stylistické
 - Zachování autorského stylu vs. čtivost textu
 - Funkční odchylky od úzu vs. chyby
- Sjednocení zápisů (čísla, více gramaticky správných tvarů slova,...)
- Zlatý pomocník redaktora: <https://prirucka.ujc.cas.cz/> + živá linka ÚJČ
- Vždy vše ideálně konzultovat s autorem

Z TEXTU SE STÁVÁ KNIHA: GRAFICKÉ ZPRACOVÁNÍ

- Formátování hotového a vyčištěného textu:
 - Odstavcové styly, odstupňování nadpisů, pevné mezery
- Pokyny grafikovi:
 - Dělení textů, druhy textů v knize
- Layout a jeho důležitost pro text – hladký vs. složitý
- Smysluplnost rozložení textů, obrázků a jejich přiřazení, popisky
- Stránkové korektury:
 - Jednoznaky, parchanty (sirotky a vdovy), dělení slov (správnost, ale i vhodnost: se-kunda, kni-hovna) i složenin, pomlčky, řeky, prostrkání textu

Korekturní znaménka

Vyskytne-li se v sazbě chybné písmeno, přeškrtně se a napiše se po straně. Je-li takového nepravých písmen v jedné řádce více nebo mnoho v několika řádcích po sobě, je nutné dělat znaménka různá, jež musí tvarem souhlasit se znaménky napsanými po straně, aby sazeči na první pohled ukázaly na potřebné opravy.

Litery, které se vloudily do sazby z jiných písem, se na okraji vypíší a dvakrát podtrhnou.

Každé písmeno, každé rozdělovací znaménko, nebo každé slovo, které do sazby nepatří a má se tedy vypustiti, označí se „deleatur“ (budiž zrušeno!), k čemuž se užívá znaménka, naznačeného po straně. Je-li potřeba, škrtně se celá věta škrtně se celá věta a po straně se napiše totéž deleaturní znaménko.

Schází-li litera, škrtně se písmeno bezprostředně předcházející a vedle znaménka na okraji se vypíší obě spolu: škrtnutá, předcházející.

Je-li vynecháno slovo, napiše se na příslušném znaménkem; taktéž se děje při několika vynechaných slovech. Je-li přehlédnuta nebo vynechána celá věta, naznačí se místo, kde je vynechána, příslušným znaménkem, jež se na okraji opakuje, a k němuž se připojí poznámka.

Přeškrtně-li se nedopatřením slovo nebo písmeno, jež má zůstat, škrtně se na okraji napsané znaménko i s případně napsanou chybou, ale pod ono slovo nebo písmeno v řádce se udělají tečky.

Dvě přesmyknutá slova vyznačí znaménkem přestavěcím, slov se několik přesmyknutých označí číslicemi dle správného pořadí.

Písmena, která od sebe odstávají, ač náležejí k sobě, jakož i taková, která jsou pohromadě, ač mají být dále od sebe, nebo scházející mezery mezi slovy, se vyznačují, jak je zde uvedeno.

Při špatně vyplněných řádcích se na správné rozdělení mezer mezi slovy upozorní znaménky stahovacími nebo roztahovacími.

Slova nebo věty, jež mají být vyznačeny, tj. vysázeny tučně nebo z jiného druhu písma, se podtrhnou a na okraji se zároveň napiše, z jakého písma mají být vyznačena slova vysázena.

Řádky nad míru od sebe vzdálené se označují čarou s obloučkem ven; je-li mezera mezi řádky malá, nebo chybí-li zcela, dělá se stejné znamení, ale s obloučkem dovnitř.

Nemají-li jednotlivé řádky buď na začátku nebo na konci přesnou šířku formátu, označí se to na okraji svislou čarou. Opominul-li sazeč učinit východ a nezačal-li novým odstavcem, udělá se mezi závěrečnou tečkou a novou větou znaménko uvedené na okraji. Nemístná zarážka označí se tímto znaménkem. Vyskytne-li se

východ i zarážka na nepravém místě, označí se to, jak je zde uvedeno.

le lh
te d in
li la
x m
r v

rt lsc
V straně

~
I
8x T
kurz.

7k le
6c fa
7h
7v
7x
Vs
textem
7y

1 2 3 4
1 2 3 4
tučně

Londýn, 2005

V Londýnském Hampsteadu je rozkošná restaurace, kde dělají výborné *lamb chops*. Je malá a bílé průčelí ukazuje půlkulatými okny luxusní interiér s křišťálovými lustry.

Dva pákistánští obchodníci si zde dnes dávali oběd a spěchali. Oba si poručili svoje jehněčí servírované s opékanými brambory, mladou fazolkou a karamelizovanou cibulkou na špenátovém podkladu. Evidentně proto, že to byla první položka na jídelním lístku, a také proto, že jim dnes bylo úplně jedno, co jedí. Prostě si dali totéž, hlavně ať je to rychle.

Ještě než přinesli jídlo, ten vyšší a lépe oblečený z nich řekl: „Tak co je to za komplikaci?“

Mluvili potichu paštunsky (*pashto*), takže se nemuseli obávat, že by jim někdo v této čtvrti rozuměl. Touto řečí se dorozumívají obyvatelé Afghánistánu a přilehlé části Pákistánu.

„Náš kontakt v Mnichově a Vídni se dlouho neozýval, dal jsem zastavit operaci. Dnes mi volali z Vídně. Někdo ho zastřelil.“

Oba muži usilovně žvýkali křehký steak a mlčeli. Stěží si uvědomovali, co jedí. ~~Ještě nikdy jim to nebylo tak jedno.~~

„Co budeme dělat?“ zeptal se mladší z nich.

„Zrušíš sklad a odvezeš materiál do Skotska. Ještě dnes se ti ozve můj řidič, pomůže nakládat. Já se o sebe postarám.“

„Nemůžu jen tak zmizet, mám tu ženu a děti!“

„To je tvoje věc. Vezmi je s sebou nebo něco vymysli. Ale pozor, víš, co nás čeká, když...“

„Jistě, znám pravidla. Nic nevědí.“

Oba vstali takřka ve stejnou chvíli. Mladší muž nechal na stole peníze.

Před restaurací se rozešli každý jiným směrem. Starý číšník viděl dva nedojedené steaky a pomyslel si, že si dnes ti mladí lidé už ničeho neváží, ani dobrého jídla. Za války by se nic takového nestalo. „Jsou rozmazlení, protože nepoznali bídu,“ přemýšlel nahlas, když odnášel jejich talíře.

Nemohl tušit, že oba luxusně oblečení hosté strávili dětství i mládí v nehostinných horách jedné z nejchudších částí zeměkoule.

* * *

Pákistánský obchodník prošel skleněnými dveřmi domu, kde bydlel, a na rozdíl od předchozích dní ani neodpověděl vrátnému na pozdrav. „Máte tu poštu, pane Nakbe,“ volal mladík z recepcce směrem k výtahu, ale marně.

Nahoře otevřel sejf, vyndal z něj dva pasy a hodil je do cestovní tašky, ze skříňně přihodil pár věcí, čistou košili a tlustý svazek liber a dolarů. V Pešávaru zkusí vše vysvětlit. Nejdřív ale musí zjistit, kdo a proč zabil jeho spojku ve Vídni.

Vytočil číslo a řekl jen: „Úklid skladu. Hned.“ Pak seběhl dolů, opět ignoroval vrátného a čekajícímu taxikáři jen oznámil: „Heathrow.“

* * *

Pršelo. Řidič nákladního vozu, co dostal za úkol „uklidit sklad“, měl mokrou nohavici až ke koleni. Na silnici před hospodou šlápl do hluboké louže. Byl na to počasí zvyklý. Narodil se na Shetlandech a déšť ve Skotsku byl jeho biotop. Poděkoval ve výčepu a zavěsil sluchátko. Servírka v zahulené putyce měla rezavé vlasy a výstřih tak hluboký, že vypadal jako z minulého století.

Nemohl do něj přestat civět. Pořád přemýšlel, jak to, že jí nejsou vidět bradavky. Tam, kde má výstřih, by přece už měly být bradavky. Nebo snad nebývají přesně uprostřed?

Raději šel zaplatit dřív, než si kvůli výstřihu objedná další pivo. Věděl, že by neměl pít. V kapse kalhot měl asi tak tunu drobných. Vyrovnal je na bar hned vedle telefonu, který mu půjčila. Ani se na něj nepodívala.

katarina.belejova srp 7

sídli

Přidat odpověď...

katarina.belejova srp 7

Přeskrtnutý text

katarina.belejova srp 7

nezáleželo na tom, co jedí.

katarina.belejova srp 7

paštunsky,

katarina.belejova srp 7

Tohle info už je o kousek výše.

katarina.belejova srp 7

nohavici mokrou

katarina.belejova srp 7

takové

katarina.belejova srp 7

Co je tím myšleno?

katarina.belejova srp 7

spojit do jednoho odstavce

Adda Adowicz ▸ Grafici
11 h · 📷

Potřebuji radu. Čárka v souvětí by měla mít v tomto případě barvu černou, nebo červenou?

1. Text text **text, text text.**

2. Text text **text, text text.**

👍 4 16 komentářů

👍 To se mi líbí 💬 Komentář 📧 Poslat

Renata Jeníčková
Z hlediska typografie určitě černou. Zvýrazňuje se jen slovo ne znaménka ve větě:-)

3 h To se mi líbí Odpovědět 2 👍

Lukáš Colombo Wiesner
Černou, čárka se naváže ke slovu ale k větnému celku. Pokud už člověk chce barevně zvýrazňovat, dostává se do fáze, kdy je důležitější, jak to vypadá, než je-li to správně.

3 h To se mi líbí Odpovědět 1 👍

Luboš Hladt
Logicky by to malo byt červenou ale v praxi by som to nechal čiernou, pretože zvýrazňuje sa slovo a to je podstatné.

3 h To se mi líbí Odpovědět

Alex Ander
Na to neexistuje jednoznačná odpověď. Nejdrive je treba porozumieť, ze interpunkcni znamenko je samostatnym elementem vety ci souveti. Neni to cast slova. Pokud by se jednalo o ucebnici, ktera by znazornovala pouziti interpunkce, pak by bylo na miste zvyraznit červenou i znamenko. Pokud se jedna o pouhe zvrazneni slova. znamenko k nemu

Tomáš Syrový
Černou

4 h To se mi líbí Odpovědět

Kateřina Vacínová
Černou

4 h To se mi líbí Odpovědět

Petr Bartoň
Stoprocentně černou. Při vyznačování slov nebo částí vět, ať už tučně nebo kurzívou, vše ostatní musí zůstat v řezu (barvě), kterým je sázen základní text.

4 h To se mi líbí Odpovědět 6 👍

Jakub Kotas
Červenou.

4 h To se mi líbí Odpovědět 3 👍

Robert Götz
Červenou. Stejnou záležitost jsem řešil v rámci semestru typografie.

4 h To se mi líbí Odpovědět 8 👍

Jiri Adamek Robert Götz souhlas, kdysi jsem...

Zuzii Valášková
Grafik by možno použil čiernu, ale typograf červenú

Bic Ann
Me to opticky vadi, tak nejak to rusi to cervene slovo

2 h To se mi líbí Odpovědět 1 😊

Róbert Hošťák
[Martin Bartl](#)

2 h To se mi líbí Odpovědět

Don Sathynas
to su starosti)))))

2 h To se mi líbí Odpovědět

Manfred Schieman
Řešil jsem vyznačování slov pomocí kurzivy a jestli se pamatuju správně, tak v tomto případě slovo.

1 h To se mi líbí Odpovědět

Lukáš Frýdek
Černou

1 h To se mi líbí Odpovědět

Igor Pečkovski
Červená podľa typo pravidel

1 h To se mi líbí Odpovědět 2 👍

REDAKTOR VÍ O KNIZE NEJVÍC: PARATEXTY A SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI ODDĚLENÍMI

- Anotace
- Slogan
- Text na zadní stranu obálky/chlopně
- Výběr ukázek

OTÁZKY?

DÍKY ZA POZORNOST!